

ÇOCUĞUM OKULA HAZIR MI?

Çocukların takvim yaşı her zaman bedensel, zihinsel ve duygusal gelişimleriyle paralel gitmeyebiliyor. Aynı yaşta olan çocukların aynı gelişim düzeyine sahip olması beklenemez. Her çocuk biriciktir ve gelişim hızı birbirinden farklıdır.

Dolayısıyla yaşitlarının okula başlayabiliyor olması ya da belirlenen takvime göre yaşının okula göndermeye uygun olması her zaman okula hazır olduğu anlamına gelmez. Bunun için belirleyici olan çocuğunuzun kendi gelişimsel özellikleri ile okul sürecine hazır olup olmadığıdır.

Çocuğunuzun hazırbulunmuşluğunu değerlendirirken nelere bakmalıyım?

Öğrencinin sağlıklı bir birey olmasının yanında sosyal - duygusal gelişimi, dil gelişimi, fiziksel gelişimi, zihinsel gelişimi, algısal düzeyi birlikte değerlendirilmelidir.

Fiziksel Gelişim:

Bedensel gelişimi boy, kilo, kas gücü, el becerileri olarak değerlendirmek mümkündür. Çocuklar 6 yaşa gelene kadar özellikle küçük kas grubu olarak bilinen el-parmak kaslarını geliştirmek zorundadırlar. Öğrencinin bağımsız olarak kalem tutma, kesme yapıştırma, katlama, düzeyine uygun yap-boz, ipe boncuk dizme gibi ince motor becerilerini kazanmış olması gereklidir. Henüz ince motor beceriler açısından okula hazır olmayan bir çocuk için 'Okula başlasın, okulda öğrenir, geliştirir şeklinde' düşünmek yanlıştır. Bu güçlüğü yaşayan çocuk öğrenme sürecinde de diğer öğrencilerden fazla zorlanacaktır.

Ayrıca çocuğunuzun kendi temizliğini bağımsız olarak sağlayabiliyor olması, beslenme becerilerini bağımsız tamamlayabilmesi gereklidir. Özellikle öz bakım ve diğer günlük yaşam becerilerinde hala bağımsız olarak yapamayan, anneye babaya bağımlı olan çocuklar okula uyum sürecinde zorlanmaktadır.

Sosyal - Duygusal gelişim:

Çocuğunuzun evden, anne ve babadan ayrı kalabilmesi, bağımsız olarak oyun kurabilmesi ya da oyunlara katılabilmesi, sosyal ortamlara girebilmesi ve iletişim başlatabilmesi, iletişimi sürdürebilmesi kendini ifade edebilecek cümleleri kurabilmesi açısından önemlidir.

Duygusal olarak dengeli olmayan, aşırı derecede hassas ve anneye bağımlı, anneden ayrılmakta zorluk çeken çocukların okuldaki öğrenme faaliyetlerine uyumlu bir şekilde katılmaları çok güçtür. Çocuğunuz bu alanda yeterli gelişim gösterememişse okula uyumda güçlük, okul başarısında düşme, sınıf düzeyini takipte zorlanma gibi durumlar söz konusu olabilmektedir.

Ayrıca yaşına uygun sorumlulukları yerine getiremeyen, sorumluluk bilinci kazanamamış öğrenciler de okula uyum sürecinde zorlanmaktadır.

Dil gelişimi:

Konuşma becerisi çocuğun ilkökula başlayabilmesinde önemli bir beceridir. İlkokula başlayacak öğrencinin kendisine söylenen somut ifadeleri anlayabilmesi ve kendini akıcı bir şekilde ifade edebiliyor olması gerekir. Çocuğunuzun yaşitları düzeyinde kelime dağarcığına sahip olması, ihtiyaçlarını ve isteklerini uygun bir şekilde üçüncü kişilere ifade edebiliyor olması, konuşmasının anlaşılır olması ve sesleri doğru çıkarabiliyor olması gereklidir. Çocuğunuz bu alanda yeterli gelişimi gösterememişse derse katılım, arkadaş edinimde zorluk yaşamaktadır. Sosyal kabul göremeyen bu çocukların okula uyumu zorlaşmakta, okul başarısı olumsuz etkilenmektedir. Ayrıca kendini ifade etmede güçlük yaşayan bu çocuklarda; ilerleyen dönemlerde anlaşılmadığı için içe kapanma veya agresif saldırganlık gibi davranış değişiklikleri ortaya çıkabilmektedir.

Zihinsel gelişim:

1.sınıfa başlayacak bir öğrencinin planlı ve organize öğretime hazır olması, karmaşık yönergeleri takip edebiliyor olması, sınıflama ve sıralama becerileri, fark etme, ayırt etme, muhakeme etme, mantıksal düşünme, basit problemleri bağımsız çözebilme ve dikkat becerilerinin gelişmiş olması gereklidir. Çocuğunuzun bağımsız olarak sizden iyi telefon veya tablet kullanabiliyor olması ya da ilkökula gitmeye çok istekli olması okula hazır olduğunu göstermeyen yanıltıcı ölçütlerdir.

Yukarıda bahsetmiş olduğumuz bu 4 ana gelişim evresinin çocuğunuzun yaşına uygun düzeyde gelişmiş olduğunu düşünüyor ve yaşitlarıyla beraber uyumlu hareket edebildiğini gözlemliyorsanız çocuğunuzun İlkokula hazırlık süreci içine hazır olduğunu söyleyebiliriz.

Ancak bazen çocuklar gelişim evreleri içerisinde aynı anda aynı olgunluğu gösteremeyebilir. Örneğin çocuğun dil-bilişsel gelişimi, ince-kaba motor gelişimi yaşına uygun bir düzeydeyken öz bakım becerileri zayıf olabilir. Bu durumda ilkökula başlatmalı mıyım? gibi sorular ebeveynlerin kafasını karıştırabilir. Böyle bir sorunun cevabını verebilmek için çocuğun mutlaka bir uzmanla görüşmesi gerekir.

Gülay BOĞATEKİN
Rehber Öğretmen